

NORGES HØYESTERETT

Den 24. oktober 2011 ble det av Høyesteretts ankeutvalg bestående av dommerne Falkanger, Normann og Bull i

HR-2011-01985-U, (sak nr. 2011/1608), sivil sak, anke over kjennelse:

Roar Heum (advokat Jo Are Aamodt Brænden)

mot

Helene Margrete Haugan (advokat Sam E. Harris)
Eivind Haugan

avsagt slik

K J E N N E L S E :

- (1) Saken gjelder spørsmålet om tvisteloven § 15-2 første ledd gir en part som var klager for forlikrådet og saksøker for tingretten, anledning til å trekke inn nye motparter for tingretten i en sak hvor innklagede for forlikrådet ikke hadde tilstrekkelig tilknytning til kravet, jf. tvisteloven § 1-3.
- (2) Helene Margrete og Eivind Haugan tok 25. august 2010 ut forliksklage mot Vålåsjøveien Veiforening om lovligheten av vinterbrøyting over deres hytteeiendom i Nord-Fron kommune. Etter at de innklagede hadde krevd avvisning og begge parter hadde bedt om at saken ble innstilt, fattet forlikrådet i Nord-Fron kommune 9. november 2010 beslutning om innstilling av behandlingen av saken, jf. tvisteloven § 6-11 første ledd.
- (3) Klagerne brakte saken inn for Nord-Gudbrandsdal tingrett ved stevning 2. desember 2010. Roar Heum, som var en av initiativtakerne til vinterbrøytingen, ble gjort til saksøkt ved siden av veiforeningen. Det ble gjort gjeldende at forlikrådsbehandling av kravet mot ham kunne unnlates etter tvisteloven § 6-2 annet ledd bokstav d, fordi vilkårene for passiv kumulasjon var oppfylt, jf. § 15-2, jf. § 15-1, og at unntaket i § 6-2 annet ledd bokstav d også gjelder ved opprinnelig subjektiv kumulasjon.
- (4) Vålåsjøveien Veiforening påstod saken avvist med anførsel om at saksøkerne ikke hadde et

reelt behov for å få kravet avgjort i forhold til foreningen, jf. tvisteloven § 1-3. Heum påstod saken avvist med anførsel om at det ved avvisning for veiforeningens del ikke var grunnlag for kumulasjon og anvendelse av unntaket fra forlikrårsbehandling overfor ham.

- (5) Nord-Gudbrandsdal tingrett avsa 14. april 2011 kjennelse med slik slutning:
- ”1. Saken avvises for så vidt angår saksøkte nr 1 Vålåsjøveien Veiforening.
  2. Saken fremmes for så vidt angår saksøkte nr 2 Roar Heum.
  3. Helene Margrethe Haugan og Eivind Haugan tilpliktes å betale sakskostnader til Vålåsjøveien Veiforening v/styrets leder Roar Heum med 25.000 – tjuefemtusen – kroner innen 2 – to – uker fra forkynnelse av kjennelsen.”
- (6) Heum anket til Eidsivating lagmannsrett, som 3. august 2011 avsa kjennelse med slik slutning:
- ”1. Anken forkastes.
  2. I sakskostnader for lagmannsretten betaler Roar Heum til Helene Margrete Haugan og Eivind Haugan 3 000 – tretusen – kroner innen 2 – to – uker fra forkynnelsen av denne kjennelsen.”
- (7) *Roar Heum* har anket lagmannsrettens kjennelse og har i hovedsak gjort gjeldende:
- (8) Ordlyden i tvisteloven §§ 15-1 og 15-2 tilsier at avvisning som følge av at vilkårene i § 1-3 ikke er oppfylt, stenger for kumulasjon. Også prosessøkonomiske hensyn og hensynet til forsvarlig behandling tilsier dette. Når søksmålsinteresse ikke foreligger, vil innklagede for forliksrådet gjerne påpeke dette uten å gå inn på det egentlige tvistetemaet. I et slikt tilfelle vil det ikke ha vært en reell forlikrårsbehandling av det egentlige tvistetemaet.
- (9) Saksforholdet i Rt. 2009 side 655, som lagmannsretten har vist til, var noe annerledes enn i saken her. I den avgjørelsen var avvisningen begrunnet med manglende partsevne, jf. tvisteloven § 2-1. Dessuten var spørsmålet om avvisning ikke avgjort på det tidspunkt retten tok stilling til spørsmålet om kumulasjon. Man er for øvrig uenig i ankeutvalgets uttalelse i avsnitt 20 om at ordlyden ikke ga veiledning om løsningen.
- (10) Roar Heum har lagt ned slik påstand:
- ”1. Saken avvises.
  2. Helene Margrete Haugan og Eivind Haugan tilpliktes å erstatte Roar Heums omkostninger i anledning saken innen to uker etter kjennelsens forkynnelse.”
- (11) *Helene Margrete og Eivind Haugan* har inngitt tilsvaer og har i hovedsak gjort gjeldende:
- (12) Lagmannsrettens kjennelse er riktig. Det er ikke grunnlag for å distansere seg fra Rt. 2009 side 655. I avsnitt 22 uttales generelt at kumulasjonsadgangen er åpen inntil det opprinnelige saksanlegget avvises ”i og for seg uavhengig av det aktuelle avvisningsgrunnlaget”. At spørsmålet om avvisning ikke var avgjort på det tidspunkt retten tok stilling til spørsmålet om kumulasjon, er ikke en forskjell av betydning.
- (13) Helene Margrete og Eivind Haugan har lagt ned slik påstand:
- ”1. Anken forkastes.
  2. Helene Margrete og Eivind Haugan tilkjennes sakens omkostninger for Høyesterett med NOK 15 000.”
- (14) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker at anken retter seg mot lagmannsrettens kjennelse etter

anke. Utvalgets kompetanse er derfor begrenset til å prøve lagmannsrettens saksbehandling og generelle lovtolkning, jf. tvisteloven § 30-6.

- (15) Tvisteloven § 6-2 annet ledd bokstav d oppstiller unntak fra kravet om forlikrårdsbehandling når ”det etter reglene i §§ 15-1 til 15-3 bringes inn et nytt krav eller en ny part etter at stevning i saken er forkynt”. Etter ordlyden gjelder unntaket kun ”etter at stevning i saken er forkynt”, altså ved etterfølgende subjektiv kumulasjon. Tilsvarende må imidlertid gjelde også når en ny part – som her – bringes inn allerede i stevningen, såkalt opprinnelig subjektiv kumulasjon. Det vises til Skoghøy, Tvisteløsning side 429 og 435.
- (16) Rt. 2009 side 655 gjaldt en sak der saksøkte – som hadde vært klager for forlikrådet – ble gitt anledning til å trekke inn nye saksøkere da det viste seg at den opprinnelige saksøker, et selskap som hadde fått fraværdom mot seg i forlikrådet, manglet partsevne fordi det var opphørt og slettet fra Foretaksregisteret allerede før saken startet. Ankeutvalget bemerket at spørsmålet da ble om kumulasjonsadgangen gjaldt når det viser seg at den opprinnelige motparten manglet partsevne allerede ved saksanlegget, slik at forliksklagen eller stevningen skulle ha vært avvist. Ankeutvalget kom til at det var slik adgang. Om avveiningen av hensynene for og mot å tillate dette, uttalte utvalget følgende i avsnitt 21 og 22:

”Der innklagede eller saksøkte mangler partsevne, skal saksanlegget avvises ex officio. Treffes det likevel avgjørelse i forhold til vedkommende, vil denne regulært måtte anses som en nullitet, jf. Rt. 2005 side 362. Ankes det, vil det måtte bli opphevelse, og saken må avvises fra domstolene, jf. Rt. 2008 side 1730 avsnitt 40. Disse forhold taler for at kumulasjonsadgangen er stengt.

Etter utvalgets syn bør imidlertid kumulasjonsadgangen også i disse tilfellene bero på hvordan saken til en hver tid står. Dette tilsier at kumulasjonsadgangen er åpen inntil det opprinnelige saksanlegget eventuelt avvises, i og for seg uavhengig av det aktuelle avvisningsgrunnlaget. Som lagmannsretten er inne på, støtter også prosessøkonomiske hensyn en slik løsning. Interessene til den tredjemann som eventuelt trekkes inn, er ivarettatt ved de generelle vilkår for kumulasjon. Og løsningen blir den samme som i andre tilfeller der den opprinnelige saksøker går ut av saken etter at kumulasjon har funnet sted.”

- (17) Etter ankeutvalgets syn gjør disse hensyn seg gjeldende på samme måte i nærværende sak. Løsningen bør derfor være den samme. I nærværende sak er avvisningsgrunnlaget overfor den opprinnelige saksøkte rett nok manglende tilknytning til kravet, jf. tvisteloven § 1-3, ikke manglende partsevne slik som i saken fra 2009. Ankeutvalget kan imidlertid ikke se at dette er en relevant forskjell. Det vises til at det i uttalelsen ovenfor nettopp er fremhevet at kumulasjonsadgangen bør bero på hvordan saken står til enhver tid, uavhengig av det aktuelle avvisningsgrunnlaget. Ankeutvalget kan heller ikke se at det bør spille noen rolle at tingretten i nærværende sak allerede har tatt stilling til avvisningsspørsmålet, mens dette i saken fra 2009 ennå ikke var avgjort på det tidspunkt man behandlet kumulasjonsspørsmålet. Det avgjørende må være at parten er trukket inn i saken før en eventuell avvisning.
- (18) Anken blir etter dette å forkaste.
- (19) Ankemotparten har påstått seg tilkjent saks kostnader med 12 000 kroner med tillegg av merverdiavgift. Påstanden tas til følge, jf. tvisteloven § 20-2 første og annet ledd.
- (20) Kjennelsen er enstemmig.

SLUTNING:

1. Anken forkastes.
2. I sakskostnader for Høyesterett betaler Roar Heum til Helene Margrete Haugan og Eivind Haugan i fellesskap 15 000 - femtusen - kroner innen 2 - to - uker fra forkynnelsen av kjennelsen.

Kristin Normann
(sign.)

Aage Thor Falkanger
(sign.)

Henrik Bull
(sign.)

Riktig utskrift: